

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111—1938.

„Iară noi n'am primit
duhul lumii, ci Duhul lui
Dumnezeu, ca să cunoaș-
tem cele dăruite nouă de
Dumnezeu.“

1 Corinteni 2, 2.

SFINȚIREA PARACLISULUI ȘI INAUGURAREA NOULUI LOCAL AL ACADEMIEI TEOLOGICE

Providența divină a voit, ca tocmai la împlinirea celui de-al șaselea an dela sfințirea monumentalei Catedrale din Cluj, să se sfințească un nou lăcaș de închinare, mult mai modest, dar de esențială importanță. Alături de acesta să se mai inaugureze încă două instituții noi, de înaltă cultură, cari pleacă în aceeași zi pe drumul colaborării frățești, pentru cucerirea științelor și adevărului în lume. Peste ele se revarsă darul și binecuvântarea Cerului, mijlocită prin sfințirea Paraclisului din seminarul teologic, ca necesat izvor de apă vie a credinței și tăriei sufletești, pentru cei cari s'au devotat vestirei evangheliei Domnului.

Ziua de 5 Noemvrie 1939 se înscrie alături de celelalte zile memorabile ale înfăptuirilor și afirmării românești în vechea cetate a Clujului. Ei îi revine cinstea să vestească ultima manifestație impozantă de înfrățire și colaborare românească.

Insași dimineața zilei de 5 Noemvrie prevestea evenimente mari la Cluj. Străjerii noștri în ținută impecabilă se grăbeau în cadență accelerată spre gară. Alături alergau mașinile autorităților locale pentru a întâmpina pe D-nii miniștrii P. Andrei și Traian Pop. Peronul gării era onorat de cele mai reprezentative figuri ale Clujului în frunte cu P. S. Sa Episcopul Nicolae. Înconjurat de capii autorităților, așteptau cu toții sosirea trenului. La descindere P. S. Sa a rostit o scurtă cuvântare de primire, la care a răspuns Exelența Sa d-l ministru P. Andrei.

Apoi s'a îndreptat întreg convoiul de automobile la reședința episcopescă din Piața Cuza Vodă 3. Aici s'a petrecut partea esențială a serbării.

După prezentările obicinuite și luarea dejunului din partea

P. S. S. Episcopul NICOLAE COLAN

înaltilor oaspeți, toată asistența a trecut în paraclisul nou aranjat cu mult gust de artă și cu-

Cuvântarea P. S. Episcop Nicolae Colan.

*Domnule Ministru,
PP. CC. Părinți,
Doamnelor și Domnilor,
Iubiți Studenți,*

Praznicul nostru de astăzi va umplea o luminoasă pagină din cronica de Dumnezeu păzitei eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului. Fiindcă prin el dăm destinației lor două lăcașuri menite să deschidă cele mai bune perspective pentru pregătirea științifică și educația religioasă a clerului dreptcredincios dintr-o întreagă parte a României întregite. Unul din aceste lăcașuri este închinat minții, iar celălalt inimii. În localul cel nou al Academiei noastre teologice tinerii cari au luat eroica hotărâre de a se pregăti pentru misiunea izbăvitoare de suflete a preoției, vor adânci, prin atenta ascultare a cursurilor și prin stăruitoarea ispășire a scripturilor, învățătura de credință a legii noastre creștine, iar în Paraclisul acestei școale ei își vor pleca

cernicie. Aici s'a făcut sfințirea acestuia, după care a urmat sf. Liturghie slujită de P. S. Sa, înconjurat de PP. CC. LL. Dr. Seb. Stanca, Dr. Liviu G. Muntean, Ion Goron, Dr. Izidor Todoran și diaconul V. Bogdan. Răspunsurile au fost date de corul teologilor de sub conducerea d-lui prof. Dr. V. Petrașcu. Impresionantă a fost întreaga slujbă slujită fără artificiu și cu simțită evlavie. Mai ales, că cu aceeași ocaziune a fost hirotonit și diaconul N. Coman întru presbiter. Lumea aleasă a putut asista de aproape la o emoționantă hirotonire.

După sf. slujbă, P. S. Sa a rostit mișcătoarea cuvântare de mai jos, care reoglindește toate gândurile și sentimentele nobile de cari este animat înaltul nostru ierarh.

genunchii zilnic spre rugăciune, curățându-și inima, luminându-și cugetul și întărindu-și duhul. Într'un lăcaș își vor făuri armele științei duhovnicești, cu cari se vor putea oști — plini de izbândă — împotriva vrășmașilor lui Hristos și ai legii celei sfinte a neamului, iar în celălalt vor îmbrăca armura credinței cu cari vor fi în stare să mute munții potrivnicilor de tot felul, cu care-i împreună viața peste tot — și-a unui preot mai cu osebire.

În adevăr numai din organica îngemănare a unei serioase pregătiri științifice cu o îngrijită educație religioasă se poate zidi o adevărată personalitate de preot. Acest adevăr a intrat de multă vreme în conștiința cărmuirii noastre bisericesti — și în primul rând a ierarhilor, cari prin hirotonire au luat poruncă dumnezeiască de a se îngriji de creșterea slujitorilor lui Hristos. De aceea, îndată după războiul întregirii noastre naționale, când vechile noastre Institute teolo-

gice s'au organizat în Academii, ei au sporit numărul anilor de studiu în aceste școale dela trei la patru ani, lucru pe care Facultățile noastre de teologie nu l-au făcut decât mai târziu.

Nu mai puțină grijă au dovedit acești ierarhi nici când a fost vorba de recrutarea profesorilor de teologie, cărora le-au pretins titlul de doctor în știința sacră, studii de specializare în străinătate și lucrări alcătuite cu temeinică zăbavă. Din lumina unor profesori pregătiți în asemenea condiții, aveau ce lua și tinerii ucenici cari veneau în Academiiile noastre teologice cu diploma de bacalaureat liceal sau cu cea de absolvire a seminarului din Vechiul Regat.

Dar știința singură — oricât de temeinică ar fi — nu poate zidi suflete de apostoli. Nici în alte domenii, cu atât mai puțin în domeniul religios. Ucenicul întru teologie se deosebește de ceilalți studenți. El trebuie să ia atitudine personală față de știința pe care și-o însușește. El trebuie să se identifice cu ea din tot sufletul și din toată inima, spre a o putea propovădui cu căldură și cu sinceră însuflețire. Altfel, va ajunge să fie cel mult vestitorul dibaciu al unui fel de cod penal religios. Și cu codul penal poți face rânduială externă într'o obște, dar nu poți converti launtric sufletele. Iar idealul suprem al unui preot rămâne convertirea sufletelor la Hristos.

Pentru a se putea ajunge la această putere cu adevărat tau-maturgică se cuvine să intervină educatorul și duhovnicul. Iar educația și înduhovnicirea studenților nu se poate face decât în atmosfera familiară a unui internat, prin contactul intim dintre ucenici și dascăli, dintre „catehumeni“ și duhovnic, sub părinteasca îndrumare și supraveghere a Episcopului.

Ceice au avut răspunderea pentru creșterea clerului nostru,

nici odată n'au pierdut din vedere acest postulat pe cât de limpede pe-atât de categoric. De aceea, de când există școală teologică în Ardeal, ea nu există decât împreună cu internatul ei. Și - adăog imediat, împreună cu biserica ei. Aceasta însă nu atât pentruca tinerii clerici să aibă unde-și face exercițiile rituale - pe cari le pot săvârși chiar în sălile de curs - ci spre a avea în nemijlocită apropiere locul potrivit pentru obșteasca lor rugăciune de dimineața și seara și spre a se putea adăposti - chiar individual - oricând le cere sufletul în atmosfera hărică din preajma sfântului prestol. În Paraclisul școlii lor sunt chemați să intre și să se roage studenții și profesorii lor oridecâteori sunt cercați de-o ispită, sau sunt îngreuați de-o remușcare, sau sunt întunecați de-o durere, sau sunt frământați de-o îndoială. Căci în fața altarului durerile se alină, ispitele fug, remușcările - prin căință - își domolesc biciuirea, îndoielile se limpezesc și slăbiciunile duhovnicești se prefac întru puteri nebănuite. În Paraclis viitorii preoți învață să se roage - pentru ei și pentru alții. Căci un preot care nu știe să se roage sincer și cu căldură până la lacrimi pentru sine, nu poate să se roage nici pentru alții.

Acum, dăm slavă și mulțumită bunului Părinte ceresc, că iubiiții noștri studenți au lăcașuri potrivite unde să învețe, să se roage și să se zidească zilnic. Și eu nu mă îndoesc, că ajutați de înțelepții și devotații lor dascăli vor cinsti după cum se cuvine jertfa pe care a adus-o Consiliul eparhial spre a le creia cele mai prielnice condiții de a crește întru preoți plini de râvnă pentru legea Domnului și legea Neamului.

*Domnule Ministru,
Iubiți credincioși,*

Cele două lăcașuri, cari fiind în nemijlocita apropiere a mea mă vor lega și mai mult de dragii noștri studenți și profesori, iar pe ei îi vor lega și mai mult de mine - s'au ridicat în taină, aș putea spune: aproape clandestin. Cu atât mai mare ne este bucuria că le putem inaugura astăzi, în mijlocului unui atât de luminos praznic. Și cu atât mai ferbinte este mulțumita ce-o aducem lui Dumnezeu care ne-a ajutat să împlinim la arătare lucrul început în taină.

Gândul nostru cel mai curat se îndreaptă și de astădată, profund recunoscător și omagial, către M. S. Regele Carol II, sub a cărui augustă îndrumare Înalta Cărmuire din care cu atâta vrednicie faceți parte, Domnule Ministru, s'a îngrijit de buna liniște

a Țării și ne-a îngăduit astfel și nouă să ne dăm - prin lucrarea noastră - partea modestă la marea operă de renaștere națională sub semnul căreia viețuim.

În acelaș timp, Vă rugăm, Domnule Ministru, să primiți caldele noastre mulțumiri pentru atât de prețiosul sprijin material ce ni l-ați dat întru strădaniile noastre încununuate cu praznicul de astăzi, ca și pentru osebita bucurie ce ne-ați făcut cinstind acest praznic cu înalta prezență a Excelenței Voastre. Eu sunt sigur că nu ne veți lipsi nici pe viitor de sprijinul trebuitor - și am neclătita nădejde că bunul Dumnezeu Vă va ajuta să Vă faceți și ctitorul dreptății Academiiilor noastre teologice și prin ele a întregului nostru cler din Ardealul unit pe veci cu patria mamă.

Mulțumesc dlui Inginer Bo-hățel care s'a ostenit întru alcătuirea planului Academiei noastre teologice și 'ndeosebi marelui maestru A. Demian, care ne-a îmbrăcat Paraclisul întru atâta frumusețe.

Nu mai puțin recunoscători suntem față de Societatea femeilor ortodoxe din Cluj, care și de astădată și-a făcut datoria către biserică - și față de toți cinstiții oaspeți, cari prin prezența lor au ținut să ne sporască bucuria zilei.

Rog pe bunul Dumnezeu să-și reverse darurile sale bogate peste lucrarea ce se va săvârși în Academia noastră teologică, al cărei nou local l-am inaugurat și al cărui Paraclis l-am sfințit astăzi - și ne păzească Țara de primejdii și de toată reaua întâmplare. Iar pe Regele ei să-l țină întru mulți fericiți ani și să-l încunune cu glorie nevestejită. Amin.

După această concisă încadrare de sinteză a chemării și misiunii, a urmat frumoasa expunere a d-lui Rector Dr. Liviu Munteanu:

*Prea Sfințite Stăpâne,
Domnilor Miniștri,
Prea Cinstiți Oaspeți,
Domnilor Colegi și
Domnilor Studenți,*

Am înălțat rugăciune de mulțumită lui Dumnezeu pentru ajutorul dat la amenajarea acestui nou lăcaș de închinăciune, de întărire sufletească în duhul buneii credințe; și pentru înzestrarea Academiei noastre cu un local mai propriu, mai corespunzător misiunii ce-i revine, în cadrul Bisericii și neamului românesc.

Am implorat revărsarea în sufletul celor ce se vor adăposti aci duhul luminii, care călăuzește pe om pe drumul adevărului; duhul iubirii de Dum-

D. Dr. G. L. MUNTEANU, Rectorul Academiei teologice

nezeu, și oameni, care rodește fructul credinții și al faptelor mari, puse în serviciul neamului; duhul jertfelniciei care activează puterea de muncă pentru tot ce este bun și frumos, până la suprema limită a puterilor omenești.

Faptul iese din comun. Noua realizare ca importanță depășește cadrul îngust al înzestrării unei instituții de educație oarecare, atât sub raportul spațial cât și temporal.

Ea satisface lipsa de mult simțită a instituției menite să formeze pe luminătorii și îndrumătorii satului românesc pe linia credinții și tradițiilor strămoșești, pe linia progresului zilei în toate domeniile vieții.

Ea este o posibilitate în plus ca formarea preotului de mâine să fie cât mai deplină cât mai corespunzătoare cerințelor noi ale sufletului omeneșc.

Ea pune Academia noastră în fericita situație de a umplea cât mai neîntârziat golurile vieții spirituale în cele mai oprimate ținuturi românești de stăpânirea străină.

Căci numai o preoțime bine selecționată formată în bune condițiuni instructive și educative, hotărâtă la muncă constructivă dusă până la jertfa de sine, e în măsură a da popoului depe aceste meleaguri liniștea sufletească, îndoită putere de muncă reclamată de greutatea condițiilor lui de viață, nădejdea de mai bine, râvnă spre progres.

Noua realizare, deși s'ar părea paradoxal, își are adânc înfipte rădăcinile în trecutul neamului românesc din Ardeal. Este o piatră unghiulară în solida construcție a ideologiei Șaguniene. Căci dacă acum 16 ani a luat ființă Academia Teolo-

gică din Cluj din nevoia urgentă de a trezi Românismul din mijlocul Ardealului la conștiința supremației naționale și religioase a fost organizată și îndrumată după principiile marelui mitropolit ardelean. Clujul înstrăinat nu putea deveni românesc, decât făcându-l un centru al ținutului românesc din jur în care să pulzeze viața românească cu tot specificul ei tradițional. În acest specific nu putea să lipsească tocmai esențialul, cultura religioasă. Ori experiența trecutului în această privință avea de spus un singur cuvânt „duhul șagunian să troneze și la Cluj“. Căci

acestuia îi revine meritul de a fi organizat viața românească de dincoace de Carpați, dându-i puterea de rezistență în cele mai grele încercări de suprimare, dându-i curajul de afirmare, pregătind marele act istoric al desrobirii. El a creat satul românesc ardelean grupat în jurul Bisericii, ca un vast laborator de muncă creator de instituții culturale și economice. El creiază în mijlocul statului maghiar un stat român al Ardealului cu o viață culturală și economică proprie. Instrumentul prin care se propagă, este preoțimea ortodoxă crescută în Academia ardeleană. O preoțime care grupează în sânul ei cele mai de seamă valori ale satului selecționate cu grije, formată în școala disciplinei necondiționate în școala muncii fără preget școala idealismului, hotărâtă să lupte cu dârzenie pentru Hristos și națiune. Pentru această școală Șaguna și-a pus sufletul iar ochiul lui supraveghea neîntrerupt pe fiecare dintre viitorii preoți.

În statul român cu împrejurări de viață neschimbate, pentru Ardeal rămân încă de rezolvat marele probleme ale trecutului și anume: culturalizarea și organizarea rezistenței naționale în fața minorităților naționale și confesionale, întărite prin protecția regimului politic din trecut.

Roadele culese de Academia noastră în scurta ei viață confirmă acest adevăr. Două sute de tineri preoți ieșiți dintre absolvenții acestei școale au umplut golurile din Eparhie, au împropătat complet cadrele vechi. Despre felul cum au știut să-și înțeleagă chemarea ne vorbesc cele 100 de biserici noi, 120 reparate, 45 căminuri culturale. Prin ei este susținută

munca de renaționalizare în ținuturile săcuizate, ei au stăvilit progresul sectarismului desagregant al unității naționale, ei sunt în fruntea vieții sătești cu toate străduințele în spre mai bine. Și aceasta în condiții cât se poate mai grele. Apreciate după dreptate munca lor înseamnă mucenicie, o muncă grea, fără răsunet, fără roade imediate, mașter răsplătită și adesea neapreciată, căci preoțimea ardeleană și azi din lipsa unei legi corespunzătoare a învățământului teologic, după pregătirea ce o are și după munca ce o depune, este ținută într'o stare de inferioritate față de cealaltă preoțime a țării.

Cel ca ar da școlii teologice ardeleni legislația corespunzătoare ar avea meritul de a fi reparat o nedreptate și ar fi dat satisfacție preoțimii noastre.

Duhul șagunian deci nu și-a terminat misiunea, este și va rămâne încă multă vreme necesar. Și dacă ar încerca cineva să-l înlocuiască formând o preoțime călăuzită de altă mentalitate n'ar reuși, căci este prea adânc înfipt în toată structura vieții românești de dincoace de Carpați. Un preot funcționar n'are ce căuta în satul ardelean, rămâne strein de suflete. Poporul îi refuză încrederea, oricât de frumoase i-ar fi intențiile.

Domnilor,

Ziua de azi pentru Academia noastră este un moment de justificată bucurie. Suntem onorați de prezența Excelenței Sale Domnului Ministru al Educației Naționale Dl Petre Andrei. Participarea Domniei Sale ca suprem îndrumător al culturii românești, înseamnă o bună apreciere a realizărilor făcute de Școala teologică ardeleană. Mai mult decât atât D-l Ministru Andrei, precum puțini dintre înaintașii D-sale în conducerea Ministerului Educației Naționale, a venit în ajutorul Academiei noastre prin importante contribuții materiale, în împrejurări excepționale de grele pentru finanțele Statului român.

Suntem onorați cu prezența reprezentanților învățământului universitar din Ardeal, reprezentanților autorităților clujene, un semn de prețuire care ne cinstește, ne încurajează și ne obligă.

Bucuria zilei trezește în sufletul nostru al profesorilor și al studenților acestei Academii, adânci sentimente de recunoștință față de Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Nicolae, vajnicul nostru protector, îndrumător și ajutor, față de D-l Ministru Petre Andrei înțelegătorul nevoilor noastre și suntem siguri și sprijinitor în viitor al

doleanțelor și străduințelor noastre spre mai bine și față de toți aceia care prin munca lor cu obolul lor, cu ajutorul lor moral au contribuit la această realizare creștinească și românească.

Suntem convinși, că nu este formă mai demnă de exteriorizare a acestor sentimente decât muncind pentru a nu desminți nădejile puse în noi. În fața Sf. Altar luăm azi o hotărâre, obolul material investit în aceste ziduri să-l transformăm într'un obol spiritual rodnic de viață nouă pentru binele neamului românesc și slava bisericii strămoșești.

Drept răspuns, Excelența Sa d-l ministru Petre Andrei a spus următoarele:

„Biserica are un mare rol: Prin ea, ardelenii vor putea trăi întăriți sufletește, iar cei din Vechiul Regat vor avea speranța de bine în zilele de apoi.

Sperăm în vigoarea națiunii noastre și în destinul ei istoric, care se va împlini, în ciuda dușmanilor cari își îndreaptă privirile asupra noastră, din toate părțile. Credința sacră ne va ajuta să rezistăm pretutindeni, să ținem piept chiar tehnicii și mașinismului.

Aici, la Academia teologică ortodoxă, ași dori să văd ieșind minți luminate, cari să înțeleagă că haina preoțească nu îngăduie ori ce dimpotrivă, ea creiază obligații. Apoi preoții nu trebuie să se mărginească numai la altar. Ei trebuie să înțeleagă să ia parte activă în viața socială. Slujitorii Domnului trebuie să se coboare în mijlocul poporului, să se apropie cu drag de semenul lor, să propovăduiască unire, dând Cezarului ce-i al Cezarului, iar lui Dumnezeu ce-i a lui Dumnezeu.

Cu prilejul sfințirii acestui nou edificiu al Academiei, țin să declar că voi fi întotdeauna acolo unde vor fi și exemple bune, unde se va munci și unde va trona un spirit nou, pentru ca să se readucă vechea credință strămoșească, preoții vrednici ardeleni având aici un rol din cele mai importante, pe care nu-l putem uita“.

Din ele desprindem cu plăcere înalta înțelegere și pătrundere a lucrurilor, chiar și de ordin bisericesc, și ne bucurăm de încrederea acordată.

După îndeplinirea acestui act solemn, întreaga asistență a trecut în noul edificiu al Academiei Teologice vizitând sălile de cursuri și dependințe, iar de aci a trecut la Muzeul eparhial, care le-a oferit lucruri interesante și de valoare istorică.

Masa comună

Din acest prilej Consiliul eparhial a dat la ora 13.30 un banchet în saloanele Automobil-Clubului Regal Român, la care au fost invitați toți reprezentanții autorităților civile, mili-

tare și ai vieții culturale din Cluj. A fost un prilej de plăcută convenire și apropiere frățească.

Primul a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, accentuând asupra rolului și chemării de înfrățire creștinească și românească a celor două serbări de inaugurare. Arată apoi cerința ca întreaga dezvoltare a culturii românești să urmeze acest drum al înfrățirii și cooperării dintre biserică și școală. Școala să fie o biserică a științei și biserică o școală a credinței, căci atunci nu vom greși drumul progresului și culturii românești.

Dar întreaga muncă rodnică de azi, atât a școlii cât și a bisericii, se datorește în primul rând Celui ce a creiat în țară condiții prielnice de pace internă și solidaritate națională M. S. Regele Carol II, căruia îi aduce prinosul celor mai devotate sentimente de dragoste și supunere. P. S. Sa ridică paharul pentru sănătatea și zile îndelungate M. S. Regelui Carol II-lea (aclamații pline de entuziasm) și mulțumește d-lui ministru P. Andrei, d-lui ministru Tr. Pop, P. S. S. episcopului Iuliu Hossu, Ex. Sale d-lui Rezydent Regal Tataru și tuturor oaspeților cari au venit ca împreună să se bucure de măreția acestui praznic.

Urmează apoi P. S. Sa episcopul Iuliu Hossu, care și arată toată bucuria cu care participă la acest praznic de inaugurare a unui nou focar de cultură și credință românească. P. S. Sa arată toată dragostea de înfrățire la o asemenea bucurie, când vede că în ciuda împrejurărilor se afirmă o nouă cetate de credință și temeinică creștere pentru cei ce vor ieși să sămene sămânța bună a dragostei și păcii bazată pe doctrina creștină. Dorește prosperare și înflorire cu îmbelșugare de rod locașului inaugurat, spre mulțumirea și bucuria ctitorului său P. S. Sa episcop Nicolae, pentru care închină.

Excelența sa d-l ministru P.

Andrei arată că înfrățirea celor două evenimente culturale din Cluj este în nota tradiției noastre românești. Școala însăși își are originea în biserică. A luat parte cu toată însuflețirea la sf. slujbă de azi, văzând înfrățirea dintre cele două biserici pentru atingerea scopului comun, de ordin superior, interesele spirituale și obștești ale poporului. D-sa evocă un amănunt din alte vremuri, petrecut într'o bisericuță din Ardeal, și-și exprimă bucuria că biserică de aici și-a păstrat cu aceeași însuflețire și abnegație tradiționala ei devoțiune pentru ridicarea și păstrarea valorilor etnice în atmosfera purificată a credinței.

După masă a urmat vizitarea diferitelor instituții, iar la ora 18 un ceai la Colegiul universitar. Seara la ora 20 plecarea înalților oaspeți.

Dacă aruncăm o privire cât de fugară asupra începutului modest de înjghebare a Academiei Teologice din str. N. Bălcescu și-i urmărim evoluția ei până la realizările de azi, simțim cu toții o adiere de mângâiere și bucurie plăcută. Este sentimentul plăcut al mulțumirii obștești din care se naște cel al nădejzii de mâine, care asigură prosperarea. Atunci gândul se îndreaptă plin de recunoștință și admirație față de cei ce au depus toată străduința și n'au cruțat nici timp nici osteneală pentru înfăptuirea lor.

P. S. Sale Episcopului Nicolae îi revine partea esențială a reușitei, și azi adaugă o nouă piatră scumpă a vredniciei, la mitra care-i împodobește capul. Avem toată admirația pentru râvna ce o depune întru continuarea operei de realizări materiale și culturale, și ne bucură și mai mult faptul, că le umple și de căldură și duh creștinesc. Avem credința tare, că din revărsarea prisosinței proprii sufletești, va rămâne același animator și promotor al vieții noi spirituale, pe care a adus-o. Prin această mijlocire le dă viață și trăinicie!

V. M.

Inițierea Episcopiei ort. rom. a Timișoarei.

M. S. Regele a semnat următorul Decret Regal prin care se inițiază Episcopia ortodoxă a Timișoarei.

Art. 1. Se inițiază pe data publicării prezentei legi, episcopia ortodoxă-română a Timișoarei, cu reședința în orașul Timișoara, ca sufragană a mitropoliei Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

Episcopia Timișoarei va cuprinde toate parohiile de pe teritoriul județului Timiș-Torontal precum și parohiile din protopiatele Belint, Balint și Bichiș, aflate pe teritoriul județului Severin.

Art. 2. Statul va atribui spre folosință, acestei episcopii, potrivit art. 44 din legea de organizare a bisericii ortodoxe române, o suprafață de 100

hectare teren de cultură, ca sesiune episcopală și un teren de pădure în suprafață de 300 hectare; care se va administra conform legii.

Ministerul de Finanțe este autorizat a deschide creditele extraordinare pentru cheltuielile necesare organizării și funcționării acestei episcopii, până la noul buget, în care se vor înscrie regulat toate aceste cheltuieli.

Art. 3. Episcopia Timișoarei va avea 60 membri în adunarea eparhială.

Mitropolitul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului va desemna un locțiitor de episcop al eparhiei Timișoarei până la alegerea și instalarea titularului, care va organiza și conduce noua eparhie, numind în

mod provizoriu pe cei trei consilieri referenți ai consiliului eparhial, cari prin derogarea de la art. 144 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, vor exercita și atribuțiile secțiilor consiliului eparhial până la constituirea adunării eparhiale și vor delimita deasemenea circumscripțiile electorale.

Lucrările consilierilor referenți vor fi ratificate de către adunarea eparhială.

Episcopia Timișoarei își va alcătui adunarea eparhială și consiliul eparhial, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Art. 4. Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmașului va cuprinde parohiile de pe teritoriul județului Arad, precum și acele parohii din județul Hunedoara, cari la această dată fac parte din protopopiatul Hălmașului.

Art. 5. Impărțirea și reglementarea atribuirii proprietății și folosinții fondurilor și fundațiilor se va face de comun acord cu eparhiile interesate (episcopia Timișoarei, episcopia Caransebeșului și episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmașului). La caz de neînțelegere va decide Sfântul Sinod. Hotărârea sa fiind obligatorie pentru toate eparhiile în cauză.

Art. 6. Episcopiile Aradului, Ienopolei și Hălmașului, a Timișoarei

și aceea a Caransebeșului vor proceda potrivit legilor în vigoare la o nouă delimitare a protopopiatelor ce le aparțin.

Episcopiile: Aradului, Ienopolei și Hălmașului și a Caransebeșului vor face o nouă arondare a circumscripțiilor electorale și vor proceda prin derogarea de la legea din 17 Martie 1938 la alegerea adunării eparhiale.

Buletinul războiului

Pe frontul de vest nimic deosebit, afară de acțiuni mărunte de recunoaștere. Germanii lucrează la scăderea nivelului Rinului, prin abaterea unor afluenți în altă parte. Ceca ce înseamnă că se pregătesc în vederea ofensivei masive anunțată de mult. Unele cercuri cred că totuși ea nu se va produce decât la primăvară, urmând ca până atunci să se facă noi încercări de către cancelarul Hitler pentru dobândirea unei păci favorabile. Tensiunea sovieto-finlandeză, care devenise foarte acută a mai slăbit, Moscova fiind dispusă să mai cedeze din pretențiile ei. Pe urma votării legii prin care se ridică embargo, Statele Unite ale Americii vor începe să trimită armament în Europa. Anglia singură a comandat în valoare de 350 miliarde Lei.

INFORMAȚIUNI

Ziua de 8 Noemvrie la Cluj.

Ziua onomastică a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai, a fost sărbătorită la Cluj, după următorul program: La orele 11 a. m., Tedeum la Catedrala ortodoxă, slujit de P. S. Episcop Nicolae și un sobor de preoți, în prezența tuturor autorităților locale. Predica a fost rostită de părintele Nicodim Belea. La orele 17 a avut loc un festival bogat la Teatrul Național, la care au participat toate școlile. Cetățenii Clujului și-au manifestat din nou într-o atmosferă înălțătoare sentimentele lor de iubire curată față de strălucitul vlăstar domnesc, nădejdea înaripată a neamului în drumul lui spre glorie.

O nouă catedrală în Brașov.

Fruntașii vieții românești din Brașov întruniți într-o consfătuire prezidată de d. Gh. Alexianu rezident regal, au hotărât să înalțe o catedrală monumentală în parcul orașului, menită a împlini un rol religios și național demn de stăpânirea românească și de trecutul glorios al ortodoxiei brașovene. Bunul Dumnezeu să ajute la împlinirea acestui gând mare.

Inaugurarea cursurilor școlii normale superioare.

După serbarea dela Academia teologică, toată asistența a trecut la Seminarul pedagogic unde s'a făcut inaugurarea cursurilor școlii normale superioare. Serbarea a fost deschisă prin cuvântarea dlui prof. Dr. Iuliu Hațiegan, directorul școlii, insistând asupra problemei educației și rostului școlii în formarea noilor generații de dascăli și educatori. Dl. ministru Andrei a răspuns pătruns de importanța faptului, și evocând trecutul școlii vechi și dascălului ardelean, a făcut o promisiune vrednică de toată lauda. Bazați pe această înaltă promisiune, avem toată nădejdea că aceasta înaltă instituție de cultură se va putea bucura de un edificiu propriu vrednic de cinstirea tuturor. Iar în aceste condițiuni va putea soluționa echitabil marea problemă a formării dascălilor chemați pentru educația integrală a tinerilor generații. Conferința de inaugurare a fost ținută de dl. confe-

rențiar N. Mărgineanu despre ideea conducătoare în educație. Înălții oaspeți au vizitat apoi clinicele și alte așezăminte de cultură.

D. profesor Sextil Pușcariu, membru al Academiei din Berlin.

Aflăm cu bucurie că d. profesor Sextil Pușcariu, directorul Muzeului Limbei Române, cel mai mare filolog român în viață și unul din cei mai mari lingviști europeni, a fost ales membru corespondent al Academiei de Științe din Berlin (Preussische Akademie der Wissenschaften). Această distincțiune face o deosebită cinste Universității din Cluj și științei românești, așa de bine prețuită peste hotare. Felicităm din toată inima pe ilustrul savant și academician.

Sfințirea Catedralei din Arad.

Duminecă 6 Noemrie c. a avut loc sfințirea Catedralei episcopiale din Arad, renovată complect prin vrednicia P. S. Episcop Andrei Mager. A fost un praznic înălțător la care au luat parte P. S. Lor Episcopii Andrei, Nicolae al Oradiei și Vasile al Caransebeșului, miniștrii N. Zigre și S. Dragomir, toată intelectualitatea Aradului și popor număros din toate părțile eparhiei. Vigoarea ortodoxiei naționale a dat o nouă mărturie patriotică în aceste vremuri de volbură. Noi o salutăm cu sinceră bucurie și adâncă satisfacție românească.

Unirea Bucovinei. Românii din țara lui Ștefan cel mare au aniversat în ziua de 11 Noemvrie c. a 21 aniversare a unirii lor cu Patria-mamă. Au fost manifestații mișcătoare în toate orașele și satele, afirmând încă odată drepturile românești imprescriptibile asupra unui pământ străvechi în care se odihnesc moaștele sfântului erou dela Putna. Ne asociem din toată inima la această sărbătoare națională a neamului ortodox din Bucovina.

Pomenirea lui Aurel Ciortea.

La inițiativa dlui rector al Academiei de Inalte Studii Comerciale din Cluj, Ion Mateiu, în ziua de 8 Noemvrie a. c. s'a făcut pomenirea solemnă a primului rector al acestei Academii,

Aurel Ciortea, dela a cărui moarte s'a împlinit 10 ani. Pomenirea a avut loc în cadrul unei ședințe solemne în aula Academiei, în prezența întregului corp profesoral, a studenților și a unui public număros în frunte cu P. S. Episcop Nicolae Colan. A vorbit re-liefând personalitatea dispărutului, d. rector Ion Mateiu. La orele 11^{1/2} s'a oficiat un parastas în Catedrală, iar o delegație de studenți a plecat la Cojocna, unde a depus o coroană pe mormântul lui Aurel Ciortea, care a fost și membru în consiliul și adunarea noastră eparhială. Academia Comercială a dat unei săli de curs numele vrednicului ei organizator.

Comandantul general al Frontului Național Studențesc. D. prof. dr. Nicolae Hortolomei dela facultatea de medicină din București a fost numit comandant general al Frontului Național Studențesc. D-sa a depus jurământul în prezența dlui ministru al educației naționale.

Schimbări în conducerea Societății Femeilor Ortodoxe. Printr-un jurnal al Consiliului de miniștri din săptămâna trecută, vechiul comitet central de sub conducerea dnei Alexandrina Cantacuzino a fost disolvat. În locul lui s'a numit o comisie interimară, compusă din doamnele Aretia Gh. Tătărescu, președintă, iar membre: A. Voinescu, Maria M. Șerban, Ecat. Voiculescu, Tiți Lovinescu și preotul Nae Popescu.

Clerul din Paris și războiul.

Clerul din Paris a dat armatei 500 preoți, adică o treime din numărul său. Printre preoții aflați pe front unul este colonel aviator, trei sunt maiori, 120 căpitani.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 6743/1939.

Comunicat.

Sf. Sinod luând cunoștință că unii preoți intercalează în Sf. Liturgie slujbe neadmise, dispune cu ordinul cu Nr. 2892 ca preoții să observe cu strictetă rânduelile tipicului bisericesc. Aducem aceasta și la cunoștința preoților noștri ca să se conformeze întocmai acestor dispoziții. Cluj, la 3 Nov. 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 6742/1939.

Comunicat.

Episcopul sirian Teodosius din India își exprimă, prin scrisoarea din 30 Aprilie 1938, adâncă sa dorință de a intra în legături de strânsă apropiere și înțelegere cu Biserica ortodoxă română. În acest scop roagă să i-se trimită a) doi călugări învățați, cu viață curată, zel misionar și cunoscători ai limbii engleze, spre a fi așezați ca profesori la seminarul sirian ortodox din Malabar sau a trăi ca povățuitori ai călugărilor sirieni și b) două călugărițe bine pregătite, care să cunoască limba engleză, pentru a prelua conducerea unei asociații de surori și a unei mănăstiri de călugărițe siriene.

Sf. Sinod face întrebarea dacă este vreun candidat care ar putea corăspunde cerințelor de mai sus, să se adreseze prin chiriarhul său Sfântului Sinod.

Cluj, la 5 Noemvrie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 710/1939.

(38) 2—2

Concurs.

Pentru întregirea parohiei Boeresti, protopopiatul Lupșa, devenită vacantă prin transferare, să publice concurs cu termen de 15 zile, socotit dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele parohiei sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială cu dependințe.
3. Sesiune parohială 3 jug. 1556 stg. arător și fânaș.
4. Stola obișnuită.

Candidații își vor înainta, în termenul fixat, cererea și actele reglementare Veneratului Consiliu Eparhial, putând să se prezinte apoi în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul.

Baia-de-Arieș, la 27 Oct. 1939.

Oficiul Protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Boeresti.

Vasile Șpan, protopop.

Nr. 570/1938 pp.

(37) 2—2

Concurs

Se publică concurs pentru postul de paroh din parohia Gârbova-de-sus, protopopiatul Aiud, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform calificăției și anilor de serviciu.
2. Casă parohială cu toate supraedificiile.
3. Sesiune parohială, în mărime de 16 jug. 1310 st. □ arător, grădină, fânaș etc. și 14 jug. 432 st. □ pădure folosind anual 0.48 teritor după amenajamentul aprobat.
4. Onorariile stolare obicinuite.

Viitorul paroh va intra în funcțiune și drepturi la data pensionării actualului paroh Vasile Maxa, care și-a cerut pensionarea pentru limită de vârstă.

Cererile de concurs se înaintează Veneratului Consiliu Eparhial, în termenul de mai sus; iar candidații admiși, pe lângă prealabila încuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Aiud, la 20 Martie 1939.

Ioșif Pop, protopop.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Dejului

Nr. 607/1939

(36) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Căprioara, cu filia Teocul de Jos din protopopiatul Dejului se publică concurs cu termen de 30 zile, socotit dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat potrivit pregătirii ce o are preotul.
2. Venitele stolare obișnuite.

Concurenții își vor înainta cererile adresate Ven. Consiliu eparhial în termenul de sus și cu avizul nostru vor putea să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Dej, în 13 Octomvrie 1939.

Consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc.

Zaharie Manu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.